

U-LEAD

WITH EUROPE

Регіональні полюси зростання (РПЗ) в землі Бранденбург/Німеччина

Визначення принципів щодо можливості запозичення в український
контекст

*

Франк Велтрінг, («Мезопартнетр»)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЕКТ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Зміст і структура презентації

1. Земля Бранденбург і де вона знаходиться в Німеччині
2. Короткий огляд РПЗ: Концепція і цілі
3. Контекст, в якому виникли РПЗ: ключові міркування
4. Основні особливості успіху даного підходу
5. Поєднання розумних підходів до економічного розвитку згори вниз і знизу вгору
6. Можливість запозичення і ключові принципи

Земля Бранденбург і де вона знаходиться

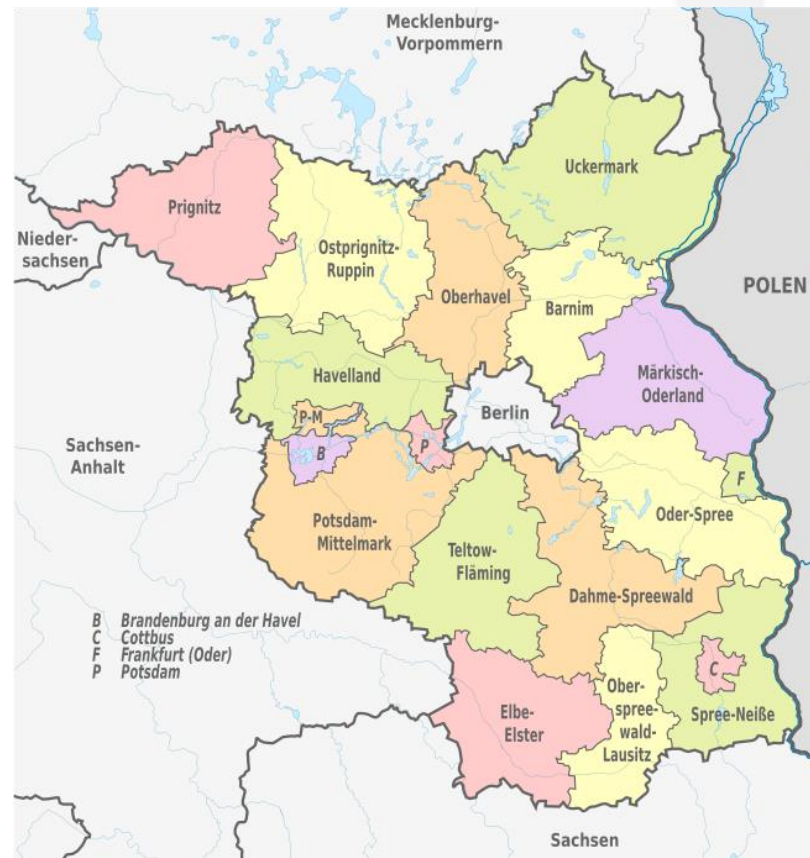
- Одна з 16 німецьких федеральних земель
- 2,5 млн. жителів
- ВВП: 69 132 млрд. євро
- 2,1% ВВП Німеччини
- Одна з 5 земель Східної Німеччини
- ВВП на душу населення 27 221 євро
- Площа: 29 654,16 кв.км.

Структура управління землі Бранденбург

- 5 регіонів планування

- 14 Районів

- 15 регіональних полюсів зростання

Короткий огляд РПЗ

- РПЗ = Зміна підходу до структурної та регіональної політики
- РПЗ = Перехід від підходу виключно «згори-вниз» до підходу «знизу-вгору» та розумного підходу «згори-вниз»
- Концентрація зусиль щодо розвитку на полюсах 15 РПЗ з майбутнім потенціалом зростання
- РПЗ = Необхідність змінити спосіб мислення для представників державного і приватного секторів на місцевому і регіональному рівні
- Зміна механізмів фінансування

Загальний девіз

Зміцнення сильних (зміцнення РПЗ, поширення функцій)

Загальна мета

Зміцнення міжрегіональних економічних та / або наукових потенціалів

Цілі

створення робочих
місць

Запобігання міграції

Покращення рівня
життя

Показники

Економічний розвиток і
конкурентоспроможність

Населення і розвиток
зайнятості

Розвиток
інфраструктури,
пов'язаної з бізнесом

Зібрані дані

розвиток бізнесу

тенденція населення

Житловий фонд

баланс приміського
населення

сальдо міграції

Дохід, отриманий на одиницю площі
торговельного простору

Показник НДДКР

кільк. працівників за
місцем

Історичний контекст впровадження РПЗ

- Поява РПЗ зумовлена історично
- **Східна Німеччина. Після об'єднання 1990 року - зміна системи**
  - Широкий процес деіндустріалізації
  - Зниження зайнятості: з 10 млн. чол. в 1988 році до 6 млн. чол. в 1992 році
- Особливості землі **Бранденбург**
  - наявність моногалузей
  - концентрація населення навколо Берліна і Потсдама
  - низька щільність населення в сільській місцевості
  - галузі важкої промисловості були великими державними конгломератами

1990-ті роки - Структурні виклики долаються заходами з центру I

- З 1990-х і до 2000-х: структурна регіональна політика в землі Бранденбург являла собою низхідний політичний підхід
- Зосередженість на модернізації загальної інфраструктури
- Цільові заходи щодо забезпечення виживання галузей економіки
- Поліпшення фізичної інфраструктури:
  - Дороги, енергетика, залізниця і т. ін.
- Вдосконалення інституційної інфраструктури:
  - Створення системи планування, організацій, університетів, технологічних центрів і т. д.

«Нам довелося випробувати нові шляхи, оскільки ми не мали можливості копіювати моделі MPEP із Західної Німеччини»

Консолідація економічного розвитку в 1990-і роки

Консолідація економічного розвитку в 1990-і роки II

- **Приватизація** державних компаній або демонтаж великих компаній
- **Залучення нових інвесторів** в регіон
- **Збереження існуючих основних полюсів зростання:** зосередженість на галузях важкої промисловості (сталеливарна промисловість, хімічна, оптика, пластмаси, енергетика, індустріальні парки)

Консолідація економічного розвитку в 1990-і роки III

- **Сприяння розвитку нових великих підприємств і нових бізнес-моделей**
- **Модернізація загальної інфраструктури та сприяння розвитку малого і середнього бізнесу**
  - нові суб'єкти багаторівневого врядування, плани розвитку і нові суб'єкти планування дороги, автомагістралі, промислові зони, логістичні центри, сприяння МСБ та науково-дослідним організаціям і т.д.).
- **Підтримка політики структурного підходу під назвою «всім сестрам по сирежці»**
  - зміцнення територій за межами досить динамічної столиці, Берліну.

2000-і: Визначення майбутніх сфер компетенції і потенціалу «знизу вгору»

- **Визначення майбутніх сфер компетенції і локацій компетенції:**
  - 67 функціональних локацій (територій) в землі Бранденбург та 16 майбутніх сфер компетенції.
- **Виявлення регіональних полюсів зростання:**
- 15 РПЗ склалися з 26 муніципалітетів,
- Визначені урядом землі Бранденбург в 2005 р.
- **Чітка зміна політики** від підходу «згори вниз» до «знизу вгору» і від загального охоплення до більш сконцентрованого підходу
- **Назріла необхідність:** Залежність від шляху розвитку й процесу необхідно взяти до уваги

РПЗ: Ключові цілі

Загальний девіз

Зміцнення сильних (зміцнення РПЗ, поширення функцій)

Загальна мета

Зміцнення міжрегіональних економічних та / або наукових потенціалів

Цілі

створення робочих
місць

Запобігання міграції

Покращення рівня
життя

Показники

Економічний розвиток і
конкурентоспроможність

Населення і розвиток
зайнятості

Розвиток
інфраструктури,
пов'язаної з бізнесом

Зібрані дані

розвиток бізнесу

тенденція населення

Житловий фонд

баланс приміського
населення

сальдо міграції

Дохід, отриманий на одиницю площі
торговельного простору

Показник НДДКР

кільк. працівників за
місцем

Сам інструмент РПЗ: критичні фактори успіху

Інструмент РПЗ: критичні фактори успіху II

- Різні розміри полюсів

- 3 РПЗ - близько 20 000 -30 000 осіб
- 5 РПЗ - близько 30 000 -50 000
- 4 близько 50 000 -80 000
- 3 - понад 80 000 осіб
- П'ять РПЗ розташовані близько від Берліна, а десять - далеко від міста
- 10 окремих муніципалітетів
- 5 складаються з кількох муніципалітетів

Інструмент РПЗ: критичні фактори успіху III

- **Відбір регіональних полюсів зростання**
  - в значній мірі збігалось з вибором основних центрів і середньої величини центрів
  - на основі зібраних економічних даних визначено сфери економічної компетенції
- Критерії відбору:
  - економічний та/або науковий потенціал вищий за середній (наприклад, існування університету, технічного коледжу або іншої науково-дослідної установи)
  - кластеризація сфери компетенції галузі в одному місці,
  - мінімальний розмір – 20 000 жителів

Інструмент РПЗ: критичні фактори успіху IV

- **Визначення належної стратегії РПЗ і сфер діяльності РПЗ**
- **Пріоритет найвищої підтримки на політичному рівні та на рівні державного управління**
- **Інтеграція та інституціоналізація нових вертикальних і горизонтальних каналів зв'язку (Міжвідомча робоча група)**
  - **горизонтально на місцевому рівні між бізнесом і муніципальними зацікавленими сторонами**
  - **вертикально між РПЗ і урядом Бранденбурга на рівні Державної канцелярії**
  - **горизонтально на рівні уряду між відповідними міністерствами в уряді землі Бранденбург**

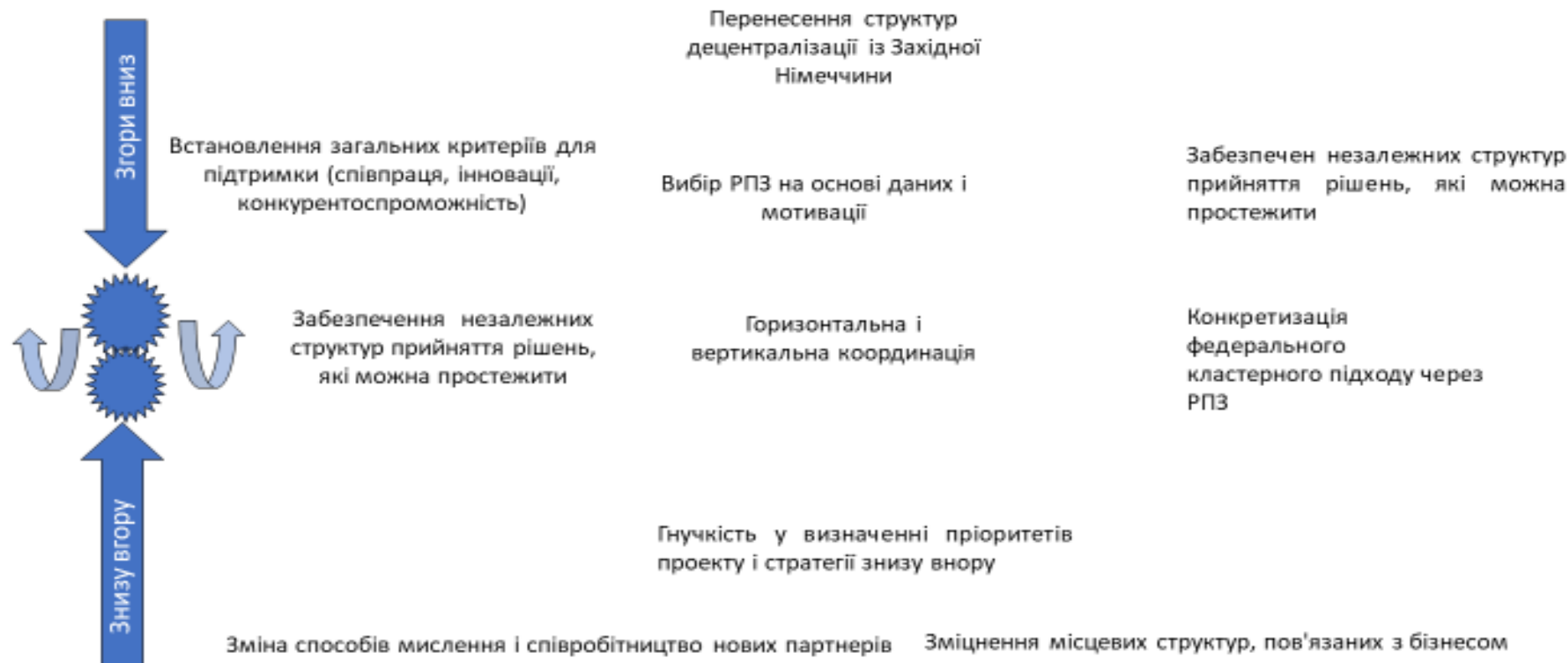
Інструмент РПЗ: критичні фактори успіху V

- **Зосередженість на пов'язаних з контекстом конкурентних перевагах в порівнянні з конкурсами на здобуття проектів**
- **Зміцнення потенціалу місцевих гравців щодо розробки стратегій та реалізації проектів**

Інструмент РПЗ: критичні фактори успіху VI

- **Фінансові стимули** для заохочення підходу РПЗ
  - Поліпшення каналів координації з міністерствами посприяло ефективнішому використанню ресурсів
  - Переважний доступ РПЗ до існуючих програм фінансування
  - Ексклюзивний доступ до фонду регіонального співробітництва та маркетингу
- **Розвиток міжрегіонального співробітництва** між РПЗ та громадами, що їх оточують
- **Підвищення обізнаності** щодо розвитку в інших місцях за межами РПЗ

Синергія знизу вгору і адекватні структури управління згори вниз

Синергізм між структурами «знизу вгору» і належними структурами «згори донизу»

- **Інституційні та фінансові переваги:** перенесення структур із Західної Німеччини
- **Зниження політичного ризику** шляхом надання достовірних даних
- **Забезпечення довгострокової стратегічної муніципальної підтримки** в порівнянні з короткостроковим фінансуванням
- **Гнучкість** в налаштуванні висхідних пріоритетів проекту і стратегії і централізоване управління через застосування відповідних заходів

Синергізм між структурами «знизу вгору» і розумними структурами «згори донизу» III

- **Забезпечення незалежних структур прийняття рішень, які можна простежити**
- **Конкретизація федерального кластерного підходу через РПЗ**
- **Економічні потенціали як критерії замість просторових критеріїв планування**
- **Зміцнення місцевих бізнес-структур після поліпшення загальної інфраструктури**
- **Зміна способів мислення і співробітництво нових партнерів**

Відображення запозичення

Відображення запозичення I

- **Розгляд РПЗ як стратегії зменшення небезпеки міграції, старіння і скорочення кількості населення**
- **Створення стимулів через ефективні режими фінансування**
- **Поліпшення структур горизонтальної та вертикальної координації**
- **Визначення основних тематичних питань та надання місця для навчання та експериментів**
- **Пріоритизація зусиль в галузі розвитку вимагає незалежної політики та прийняття рішень на основі даних**

Відображення запозичення II

- **Сприяння інфраструктурному оновленню та змінам організаційних способів мислення**
- **Підходи стратегічного планування** не застосовані повноформатно, підтримка локалізованих майбутніх сфер компетенції
- **Об'єднання багаторівневого управління та зусиль з економічного розвитку**
- **Координація між міністерствами** замість автономних дій окремого галузевого міністерства
- **Комунікації і пом'якшення політичного ризику**
- **Потенціал для вивчення досвіду інших**

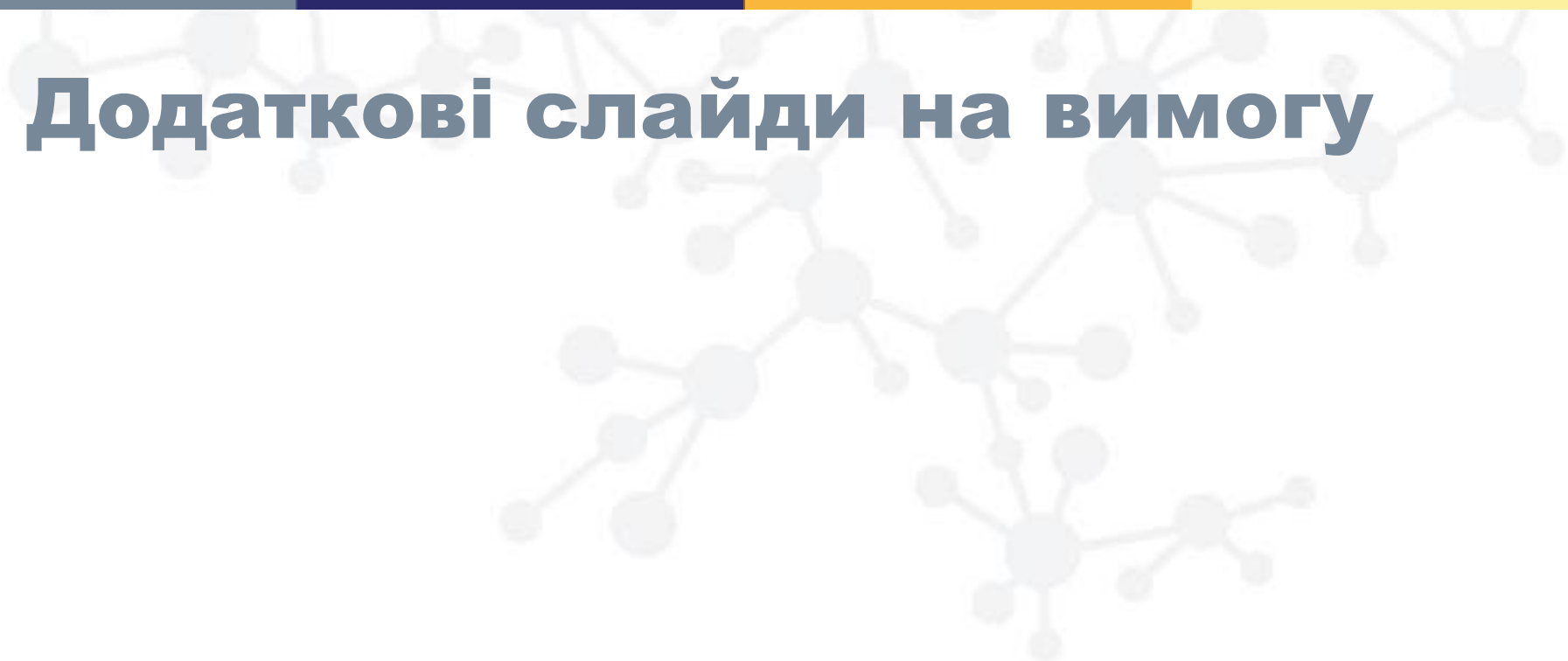

Дякуємо за увагу!

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЕКТ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Додаткові слайди на вимогу

Пріоритетні ділянки проекту

**Wirtschaftsregion
Westbrandenburg**

**Entwicklung Technologie-
und Industriepark (TIP)**

**Gewerbe- und Industrie-
gebiet Zapfholzweg**

Foto: Ines Glöckner, Quelle: www.Luckenwalde.de

**Haus der Bildung
und Kultur**

Quelle: www.schwedt.de

**Abwasserbehandlung
Industriekomplex SP**

**Innovationszentrum
BTU C-S**

Quelle: www.b-tu.de

**Handwerker- und
Gewerbehof Babelsberg**

Foto: Christel Köster, Quelle: www.miz-online.de

LUTRA Hafen KW/Wildau

weitere Beispiele

- Gestaltung Bollwerk Eisenhüttenstadt Wasserstraßentourismus
- Regionalmarketing RWK Fürstenwalde/Spree und Umland
- RWK Neuruppin Entwicklung Gesundheitsregion OPR / Etablierung (MHB) Theodor Fontane
- OHV Standortmanagement
- Binnenhafen Wittenberge
- KW/Wildau Funckerberg
- RWK Spremberg Auslandsakquisition
- ...

Багаторівнева система управління в Німеччині

Öffentliche Akteure der Wirtschaftsförderung

